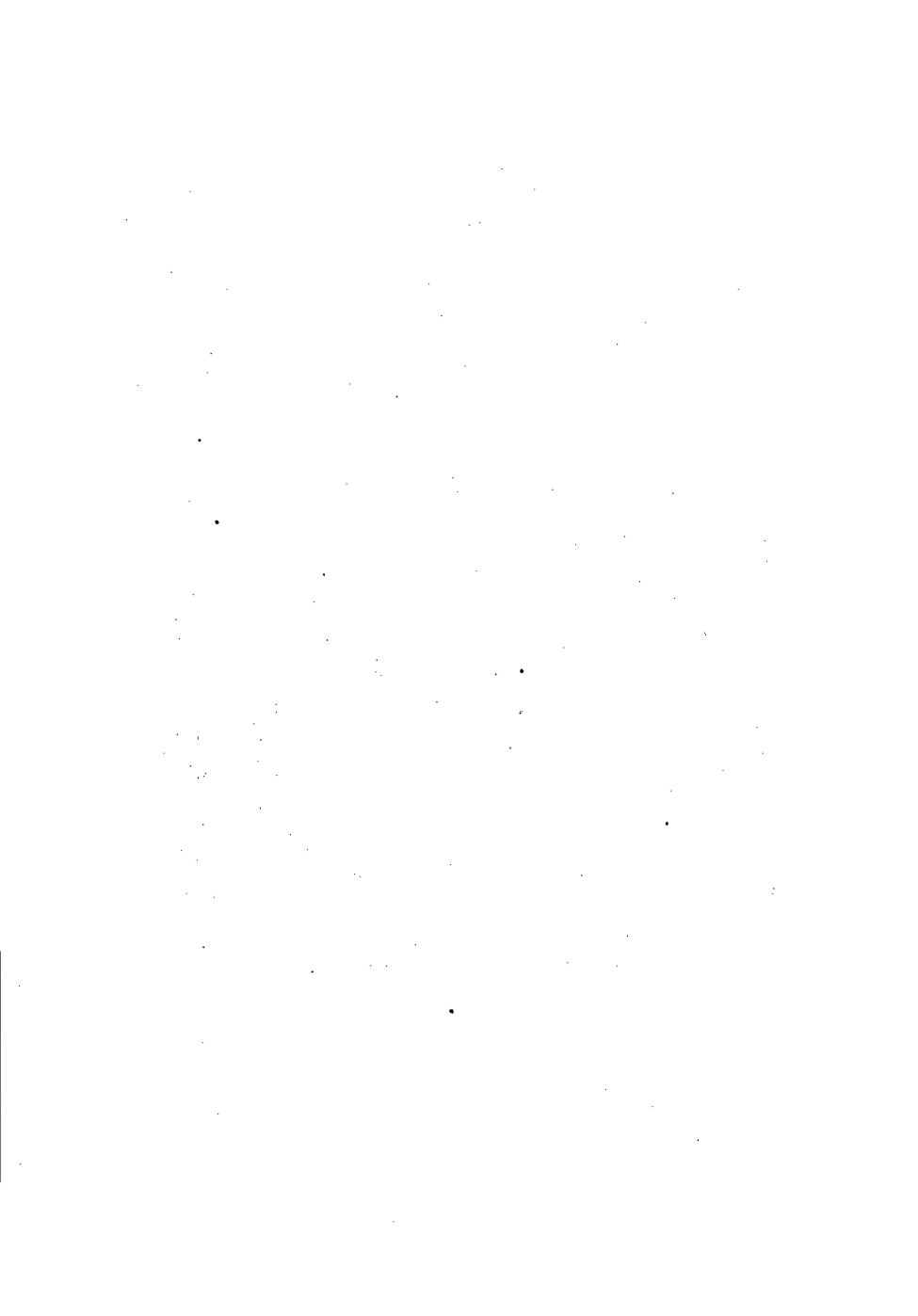

IN DE LENTE OVERGEPLANT NAAR HET ENGELSCH

UITGAVE DER NEDERLANDSCHE ZONDAGSCHOOL VEEREENIGING
AMSTERDAM, F.W. EGELING.

IN DE LENTE OVERGEPLANT.

NAAR HET ENGELSCH.

Uitgave van de Nederlandsche Zondagschool-Vereeniging.

AMSTERDAM,
F. W. EGELING.
1892.

IN DE LENTE OVERGEPLANT.

I.

„Marie” zeide juffrouw Dale tot haar elfjarig dochtertje, die juist van school t’huis kwam, leg gauw uwe boeken neer en haal even wat water.”

„Goed, moeder,” en weg vloog Marie, en keerde spoedig terug met een volle kan, die zij zoo handig droeg, alsof het haar hoegenaamd geen moeite kostte.

„Ons meisje wordt ons heel nuttig,” zeide haar vader, die haar van uit het venster gadesloeg.

„Dat is zij, en gewillig ook,” was het antwoord.

„Waarom kwaamt ge zoo laat uit school, Marie?” vroeg haar vader, toen zij de kan neerzette en het haar uit haar blozend gezichtje streek.

„Ik ben naar de blinde Jenneke gaan zien, vader. Zij was vandaag niet wel; daarom bleef ik wat bij haar om het vuur aan te maken en de thee voor haar te zetten. Zij vroeg mij om mee thee te drinken, dat deed ik, en daarna waschte ik alles om en deed eenige boodschappen voor haar.”

„Goed gedaan, mijn kind,” zeide haar vader, en hij legde zijn hand op haar hoofd, terwijl Marie een kleur van genoegen kreeg.

„Moeder vroeg mij om er heen te gaan,” zeide zij zachtjes.

„En hoe staat het met het boek, Marie? Is de juffrouw over u tevreden?”

„Ja vader, zij zegt dat ik mijn best doe, en dit doe ik waarlijk, ofschoon ik niet zoo goed als Jeanne Roest lees; en woensdag ga ik naar het kasteel. Wij gaan dan onder de boomen theedrinken en in het bosch loopen en op het grasperk met den bal spelen; na de thee mag iedereen een bloem uitkiezen, waar zij het meest van houdt. Ik vraag om een witte mosroos, vader, want ik weet dat er een bij is. O zulk een mooie, zegt Emma Smit; haar vader is daar tuinman. Zij heeft het aan niemand als aan mij verteld, zij kiest een geranium; maar ik weet dat moeder het liefste de roos zal willen hebben; nietwaar, moeder?”

Vóór dat juffrouw Dale kon antwoorden, hoorden zij den kleinen Willie schreeuwen. Marie vloog naar boven en zong voor hem, totdat hij in slaap viel, daar hij een vreesachtig kereltje was, die dikwijls begon te huilen als er niemand bij hem was.

Eindelijk was Willie in slaap gevallen. Haar vader had theegedronken, zoo waschte zij om en ruimde alles op; daarop ging zij in den tuin helpen, die zeer netjes in orde werd gehouden.

Marie verstond opperbest de kunst om te tuinieren. Zij zag nooit onkruid voor een bloem aan, en, om de waarheid te zeggen, kon zij beter met een hark of een schop omgaan dan met een naald. Zij werkte het liefst onder de bloemen, maar haar vader riep haar om het groentenbed te wieden, en weg wipte zij met haar lief vroolijk gezichtje en was spoedig hard aan 't werk, terwijl daarbij haar mondje niet stil stond.

Toen Marie dien avond bij haar bed knielde, trachtte zij zich ieder ondeugend woord of gedachte of daad van dien dag te binnen te brengen. Eerst herinnerde zij zich dat zij Jeanne Roest benijd had, omdat zij haar vóór was in de klasse en op

knorrigen toon tot haar gesproken had; dan dat zij zoo boos was geweest, omdat zij een boek kwijt was, dat een van de meisjes haar niet teruggegeven had, en dat zij, terwijl zij er naar zocht, de kleine Anna Groen een harden duw had gegeven, omdat zij haar in den weg stond. Deze zonden beleed zij nu aan God, vroeg haar Hemelschen Vader om vergiffenis en de genade om in het vervolg beter te handelen: want Marie was zorgvuldig opgevoed en zij wist dat voor een kind, aan wie verzoeking tot groote zonde bespaard was, deze zonden ten verderve zouden zijn, als zij niet bestreden werden. Toen dacht zij aan al de genoegens van dien dag, hoe gezond zij was, hoe sterk en hoe nuttig zij zich had mogen maken. Het aardige verhaal dat zij op school gelezen had, de vriendelijke woorden van haar vader, hoe zij alles had wat zij noodig had, het vooruitzicht van naar het kasteel te gaan — voor ieder van deze dingen dankte zij den Gever van alle goeds; en toen zij zich te slapen legde, gevoelde zij zich als een gelukkig kind, dat door een teederen Vader bewaakt werd.

Mijn lezers, indien ook gij dit wilt ervaren, doet dan evenals Marie. Al uw handelen moge beter of erger zijn dan het hare, uwe verzoeken groter of minder, maar als gij uw hart uitstort voor God, Hem iedere gedachte en daad vertelt, zult gij u over de zonde bedroeven, kracht hebben om beter te doen, en verbetering, vrede en blijdschap zal uw deel zijn.

Marie wist, dat, als wij tegen iemand verkeerd hebben gehandeld, wij moeten trachten het te herstellen. Den volgenden morgen onder het aankleeden, dacht zij er dus over hoe zij hare onvriendelijkheid jegens Jeanne Roest en de kleine Anna Groen weer goed zou maken. Zij dacht aan de witte mosroos. „Ik zal mijn geheim aan Jeanne vertellen. Maar ondersteld eens dat zij haar zou willen hebben? Welnu, dan moet ik haar opgeven” — en bij deze gedachte zuchtte zij diep. Toen de schooltijd dien morgen voorbij was, en al de meisjes naar de

speelplaats ijlden, kwam Jeanne Roest naar Marie toe, zeggende : „Zoo, Marie, gij kiest een witte mosroos, hè? Emma heeft mij er alles van verteld; gij dacht dat het een geheim was.”

„Ik had het je van morgen willen vertellen,” zeide Marie, haar best doende om vriendelijk te zijn, hoewel zij een hoog roode kleur kreeg.

„Ja, dat geloof ik best,” zeide Jeanne op een ongeloofigen toon; „nu ge zult mij niet in den weg staan, ge zult eens zien of ik ook geen witte roos zal hebben.”

Het was een harde proef voor Marie's humeur; zij had echter de zonden, den vorigen avond beleden, niet vergeten, en daar zij zichzelf niet vertrouwdde nu te spreken, keerde zij zich om, terwijl twee of drie meisjes, die hoorden wat er gaande was, met Jeanne instemden in een luid en boosaardig lachen, dat Marie's wangen nog gloeiender maakte. Juist kwam de kleine Anna naar haar toe. „Toe Marie, vertel mij het verhaal van den koning en de koningin, toe Marie lief.”

Marie ging zitten, nam het kind op haar schoot en begon : „Eens leefde er in een mooi paleis — ” toen zij zich hoorde roepen.

„Marie, Marie, kom met ons spelen. Wij hebben gelijke partijen noodig.”

„Laat Ellen in mijn plaats komen,” zeide Marie; „ik kan niet komen.”

„Bah, je bent boos, omdat Jeanne uw roos wil hebben.”

„Nee, waarlijk, dat ben ik niet; maar ik ben bezig met Anna een verhaal te vertellen.

„Laat haar tot een andere keer wachten,” zeide Ellen Groen.

„Zij houdt niet altijd zooveel van dat kind,” zeide Jeanne. „Gisteren zag ik dat zij haar een duw gaf, die haar bijna deed omtuimelen.”

„Zoo erg was het niet,” riep de kleine Anna, zoo luid ze maar kon, „en ik stond haar ook in den weg.”

„Het spijt mij dat ik u duwde, Anna,” zeide Marie zachtjes. Het kind hief haar gezichtje naar haar op om gekust te worden. De andere meisjes lachten wederom.

„Nu, komt gij, ja of neen?” vroegen zij.

„Nu niet,” zeide Marie bedaard, hoewel zij zoo pijnlijk gegriefd was dat haar de tranen bijna langs de wangen liepen.

„Nijdig ding!” riepen de meisjes in koor, terwijl zij zich van haar afwendden; en ofschoon Marie met haar verhaal voortging, voelde zij zich treurig gestemd en wist soms nauwelijks wat zij zeide. Toen het uit was, zette zij Anna met nog een kus van haar schoot af.

„Ga nu met de andere kleintjes spelen, Anna lief, en weltevreden liep het kind weg. Marie schaamde zich om zichzelf nu voor het spel aan te bieden, en toch als zij weg bleef, zou het schijnen, alsof zij werkelijk boos was; zoo vatte zij moed en liep over de speelplaats zeggende:

„Nu ben ik vrij om mede spelen.”

„Wij kunnen nu buiten u,” zeide Jeanne.

„Neen, laat Marie komen,” riepen verscheidene meisjes.

„Nu, mij goed,” zeide Jeanne.

Marie nam deel aan het spel, maar zij deed het niet met haar gewone geestdrift. De onvriendelijke woorden van dien morgen kon zij maar niet vergeten. Het hinderde haar meer dat zij hare speelmakkers had beleedigd, dan dat zij God had beleedigd. Dit was niet goed; Marie was echter nog maar een jong meisje en had nog veel te leeren.

Dien avond wandelde zij treurig en langzaam naar huis, terwijl zij over al het gebeurde nadacht. Zij zag dat hare onvriendelijkheid van den vorigen dag de oorzaak van alles was. Indien dit niet gebeurd ware, zou Jeanne niet aldus gesproken hebben, en de kleine Anna zou dan niet op een verhaal hebben aangedrongen. Ook een andere les leerde zij, dat wij verkeerd berouw kunnen hebben, maar dat het niet altijd in onze macht

staat het weer goed te maken. Zij had niets voor Jeanne kunnen doen.

„Ik moet meer dan ooit over mijzelve waken,” dacht Marie. „Het is gemakkelijker te zondigen dan bedroefd over de zonde te zijn, gemakkelijker om er bedroefd over te zijn dan het te herstellen.”

Ook vergat Marie niet waar zij de hulp moest zoeken om in 't vervolg tegen hare lichtgevoeligheid te strijden. Zij was niet meer het vroolijke gelukkige kind van gisteren; de gevolgen van hare verkeerde daden werden thans gezien in de onvriendelijkheid harer schoolmakers. „Ik had mijn verdiende loon,” zeide Marie met een zucht, „en dat juist maakt 't zoo veel te erger.”

Zoo gaat het u en ons allen; doch het is beter somtijds terneergeslagen en bedroefd te zijn, dan onze zonden te vergeten, of het voor onszelve te verbloemen dat zij juist de oorzaken onzer ellende zijn.

Terwijl Marie, over al deze dingen denkende, inmiddels voortliep, hoorde zij een luiden schreeuw achter zich, en omziende zag zij Lijsje Hudde, de schrik van het dorp, die op haar kwam toeloopen.

Gekke Lijsje, zooals de kinderen haar noemden, was een arm mismaakt schepsel, die meestal in een kamer, van het huis waarin zij woonde, was opgesloten; nu en dan echter kwam zij er uit en ieder kind in 't dorp vreesde haar tegen te komen. Marie spoedde zich zoo snel als zij maar kon naar huis, terwijl zij zoo veel mogelijk hare ooren dichtstopte om niet de verschrikkelijke taal te hooren, die steeds nader en nader kwam; want Lijsje was bijna volwassen en zoo sterk dat zij veel harder dan Marie kon loopen. Het anstige kind begon om hulp te roepen, maar niemand was er in de buurt. Zij was al de huzen voorbij en bevond zich nu in een laan met korenvelden aan iederen kant. Lijsje had haar bijna ingehaald, en Marie

hoorde haar adembalen en voelde zich aan haar rok grijpen, toen opeens een gil haar deed omkijken en zij haren kwelgeest op den grond zag liggen, vergeefsche pogingen aanwendende om weer op te staan.

Marie's eerste gedachte was hard weg te loopen en haar aan haar lot over te laten; de tweede, naar haar toe te gaan en haar op te helpen; maar toen zij zich over het arm schep-sel heenboog, kon zij 't nauwelijks over zich verkrijgen haar aan te raken. Van het lange verwarde haar tot de bijna bloote voeten had zij geen schoonen draad aan haar lijf. Een oogen-blik deinsde Marie terug, maar dadelijk kwam zij tot betere gedachten en ten tweeden male nederbukkende, trachtte zij de arme stumper van den grond op te richten.

Het was niet gemakkelijk, want Lijsje had maar één arm, en kon zichzelf niet goed helpen; en toen zij op de been stond, had zij haar voet bezeerd aan den steen waarover zij gevallen was, en was niet in staat hem op den grond neer te zetten.

„Ik wou dat ge net als ik was,” schreeuwde zij, terwijl zij met haar gezicht dicht bij dat van Marie kwam, en haar als een krankzinnige aangrijzende.

En waarlijk, de meeste menschen zeiden dat Lijsje gek was, ofschoon anderen verklaarden dat zij zich maar zoo voordeed om haar zin te hebben.

„Laat mij u naar huis helpen,” Lijsje, zeide Marie, haar best doende om niet bang te zijn.

„Maak dat je weg komt,” zeide Lijsje; „ge zult mij niet helpen.”

„Maar waarlijk, ge kunt niet alleen loopen.”

Lijsje probeerde het en viel bijna weer. Toen duldde zij dat Marie haar voorthielp, strompelde langzaam naar het dorp terug, terwijl zij geen acht sloeg op hare gezellin, maar in zichzelf voortdurend mompelde. Marie was blijde, toen zij de

hut bereikten waar Lijsje woonde; de vrouw, die haar de deur opende, was echter verbaasd hen te zien, daar zij dacht dat haar lastpost veilig en wel in haar eigen kamer was opgesloten, waar zij dikwijls weken achtereen werd gelaten.

„Lijsje heeft haar voet bezeerd,” zeide Marie; „ik vrees dat het heel erg is.”

„Nu 't is haar verdiende loon!” zeide de vrouw. „Wel, hoe kwaamt ge hier?”

Lijsje wilde niet spreken; zij hinkte naar een hoek en zette zich op den grond neder, leunde haar hoofd tegen den muur aan en noch vriendelijk verzoek noch dreigement konden haar overreden, naar haar voet te laten kijken, of iets voor haar te laten doen.

„Ge moest maar liever naar huis gaan,” zeide de vrouw tot Marie, „'t geeft toch niets; als zij een van haar stille buien heeft, is er niets dat haar tot spreken kan brengen; en als zij een onstuimige heeft, kan niets haar doen bedaren. Ik heb er genoeg van, zij zal naar het werkhuis terug; zij plaagt mij meer dan mijn leven.”

„Goeden nacht, Lijsje,” zeide Marie; „ik zal morgen eens naar uw voet komen hooren.” Zij bleef echter onbewegelijk zitten.

Marie ging den volgenden dag naar haar zien en vond Lijsje in het tuinpad zitten, daar er nu geen kans was dat zij zou wegloopen; zij begon echter met steenen te werpen, toen Marie naderbij kwam, haar met vreeselijke vervloekingten toewenschende, dat Marie even kreupel als zij zoude worden; zoodat deze hare vingers in de ooren stopte en naar school vloog.

De meisjes spraken en dachten over niets anders dan over het feest van maandag; iedereen scheen den twist van den dag te voren vergeten te zijn, en zelfs Jeanne Roest zeide geen enkel onvriendelijk woord tot Marie.

„Moeder,” zeide Marie 's zondags avonds, „denk eens, onze dominé sprak met ons over het kasteel, toen wij den katechismus opzeiden.”

„Ja wel, wat zeide hij er over?”

„Hij vertelde ons dat het zulk een mooie plaats is, moeder, vol mooie boomen en bloemen en vogels in 't bosch die den geheelen dag zingen. En o, moeder! hij vertelde ook dat er in 't bosch een zomerhuis is, en dwars over 't venster heen zijn er eenige ijzerdraden vastgemaakt, en als de wind er door heen blaast, hoort men muziek, o zulke liefelijke muziek! Ik kon 't niet geheel en al begrijpen; maar als ik 't gezien heb, zal ik er u alles van vertellen. De dominee noemt het een harp; ik wenschte dat u medegingt, moeder.”

„Nu Marie, was dit alles wat de dominé zeide?”

„Neen moeder, toen sprak hij over den hemel; hij zeide dat wij wisten dat wij erfgenamen zijn van 't Koninkrijk der hemelen, en dit was nog veel schooner dan het park en de bosschen van 't kasteel; ook vertelde hij ons van de harpen en de muziek die aldaar zullen zijn en van de engelen en den grooten witten troon en het licht dat helderder dan de zon schijnt; en hij zeide: „lieve kinderen, gij allen zijt daar uitgenoodigd; wilt gij niet komen?” Daarna zeide hij ons dat wij al ons best moesten doen. Het is moeilijk, moeder, om altijd goed te zijn.”

„Daar luidt de kerkklok, Marie,” zeide haar moeder; „ga gauw uw hoed opzetten; vader zal op Willempje passen, zoodat ik kan gaan.”

„Moeder,” zeide Marie, toen zij de laan doorgingen, „er was tijd genoeg, waarom liet ge mij niet doorspreken over 't probeeren om goed te zijn?”

„Omdat, kindlief, 't zoo gemakkelijk is er over te praten, zoodat ik soms wel eens vrees dat mijn kleine Marie er te veel over zal praten. Er naar te trachten is beter dan er over te praten, Marie.” Marie vergat deze woorden nimmer.

De volgende dag was zoo schoon als men maar kon wenschen. De zon scheen met volle kracht, de frissche wind wiegde de takken der boomen heen en weer boven hunne hoofden. De geur van 't pas gemaaide hooi, van de boomen, velden en bloemen vervulde de lucht, en ieder kind in 't park dacht: „dit is de gelukkigste dag van mijn leven.” Marie zeide 't hardop, terwijl zij op een hoogen heuvel stond, waar zij alleen was opgeklauterd, en van waar zij het huis, den tuin, den vijver en de kinderen die al spelende heen en weer liepen, kon zien. De woorden, die zij den vorigen dag van den domine had gehoord, schoten haar weer te binnen, en een oogenblik sloot zij hare oogen om aan den hemel te denken en te bidden dat zij daar eenmaal na haren dood mocht komen. Toen herinnerde zij zich de arme ellendige Lijsje; toen zij dien morgen haar deur voorbijging, had zij haar hooren stampvoeten en schreeuwen, en zij dacht er aan hoe treurig het was krankzinnig en op zulk een helderen zonnigen dag opgesloten te zijn. Arme Lijsje! De gedachte aan haar stemde haar minder vroolijk, maar meer dankbaar, en zij liep den heuvel af om met de anderen mede verstoppertje in het bosch te gaan spelen.

Na theetijd gingen al de kinderen naar binnen in de groote zaal van 't kasteel, waar op de tafel, die met een lichtrood kleed was overdekt, al de verschillende bloemen lagen, waaruit zij mochten kiezen. Er was één enkele witte mosroos onder, juist half ontloken, onderaan met zacht mos bedekt en omringd door teeder groene blaadjes, die bijzonder fijn geaderd en uitgetand waren.

Marie was er meer dan ooit begeerig naar.

„Jeanne Roest,” zeide de dame van 't kasteel, „gij zijt de eerste van uwe klasse, welke bloem kiest gij?”

Nu had Jeanne geen plan om Marie's uitgekozen bloem te vragen, want zij hield bijzonder veel van fuchsia's en wilde zeggen: „een fuchsia, als 't u belieft, mevrouw;” maar toen zij

zag hoe prachtig de roos er uitzag, had zij er zulk een begeerte naar, dat zij, zonder er over te denken of het goed of vriendelijk van haar was, zeide: „de witte mosroos, als 't u belieft, mevrouw.”

Het was een groote teleurstelling voor Marie, die nog altijd had gehoopt haar te zullen hebben; maar zij trachtte haar te verbergen en koos toen zij aan de beurt kwam een fuchsia, die dicht bij haar lag. De dame gaf 't haar en de klokjes hingen zoo bevallig neer, dat Marie haar bijna even mooi als de roos vond.

Toen zij er naar keek, kwam Jeanne een weinig beschaamd naar haar toe, en voelde zich half geneigd om Marie aan te bieden met haar te ruilen, toen een van de andere meisjes naderde, zeggende: „het was meer dan erg van Jeanne, Marie's roos te kiezen — zij koos haar 't eerst.”

„Ik heb er evenveel recht op als Marie,” zeide Jeanne boos.

„Nu, denk er maar niet meer over,” zeide Marie; „'t kon mij 't meeste voor moeder schelen, zij zag nooit een zoo schoone; maar als Jeanne de hare wil leenen, om ze haar te laten zien, dan is 't mij even goed.”

„De roos behoort mij toe, en ik ben niet van plan haar aan wie ook te leenen,” zeide Jeanne, zeer slecht gehumeurd heengaande.

Dien avond wachtte juffrouw Dale Marie in den tuin op. 't Was bijna donker, en zij was een weinig ongerust over haar lang wegblijven. Haar echtgenoot zat aan de deur zijn pijp te rooken; ook zijne gedachten waren bij zijn kind, want zij hadden te samen over haar gesproken, terwijl zij zich verheugden dat er zulk een goed meisje uit haar groeide en zij reeds zoo veel dienst van hadden.

„God zegene haar,” zeide de vader overluid, en zijne vrouw wist dat het Marie was, die hij bedoelde.

„Ik wenschte echter dat zij thuis was,” zeide de moeder, „'t wordt zoo laat.”

't Zal niet lang meer duren, ik hoor al iemand door de laan aankomen," zeide haar echtgenoot.

Beiden gingen zij naar 't hek; 't was bijna donker; maar juist den hoek om van de laan, zagen zij iets bewegen. Toen het nader kwam, zagen zij een geheele menigte mannen, vrouwen en kinderen.

„Neen maar, zij was bang om alleen door de laan te gaan, en zij brengen haar allen thuis, dat bange kind!”

„Neen, dat is het niet," zeide de moeder met een onbestemde vrees in haar hart, — „zij spreken in 't geheel niet en zij naderen zoo langzaam, zij dragen iets.”

Ja, zij droegen iets — het gelukkige kind, dat dien morgen zoo vroolijk en onbezorgd haars vaders huis had verlaten. Bewusteloos, bijna dood lag daar de arme Marie. Haar voet was uitgeleden, toen zij op een hoogte klom om een bloem te grijpen. Zij viel van een steile hoogte af, en toen zij haar opnamen, dachten zij dat zij dood was.

II.

Nu hoorde men een zacht kreunen, en toen men haar op haar eigen bed legde, opende zij half haar oogen; maar dit was ook alles. Dit was een treurig einde van dien blijden dag. De kinderen slopen stil weenende naar huis en Marie's vader en moeder waakten den geheelen nacht bij hun lijdend kind.

Toen Marie eindelijk weer tot bewustzijn kwam en hare oogen opsloeg, was het eerste dat zij zag de mooie witte mosroos en de fuchsia die er over heen hing, in een glas water bij haar bed. Zij glimlachte even en trachtte zich om te keeren om beter te kunnen zien; maar het deed haar te veel pijn, zij kon zich niet bewegen. Zij kermde luid, waarop Jeanne Roest naar haar toe kwam met roodgeweende oogen.

„O! Marie,” zeide zij, zijt ge waarlijk toch wat beter?”

„Ben ik ziek geweest?” zeide Marie.

„Ja, zeer ziek,” herinnert ge u niet, dat ge van de hoogte afvielt, toen ge er op wildet klimmen om de bloemen te plukken?”

„O!” zeide Marie, „nu schiet 't mij te binnen; 't waren blauwe bloemen en ik dacht dat zij zoo mooi bij mijn fuchsia zouden staan. Anna hield mijn fuchsia vast, niet waar, Jeanne? Ik trachtte mij nog aan een tak vast te houden, toen ik viel, maar 't brak af. Hoe kwam ik hier heen?”

„Wij namen u op,” zeide Jeanne. „Wij konden u echter niet dragen; daarom riepen wij eenige mannen die op 't veld waren: een van hen ging naar den dokter en de anderen brachten u naar huis.

„Arme moeder,” zeide Marie met een zwakke stem.

„Maar gij moet niet praten,” zeide Jeanne; „gij zijt er te zwak voor. Ik vroeg slechts om bij u te zitten, terwijl uwe moeder het drankje ging halen. Ik wenschte u te zeggen hoe 't mij spijt dat ik om uwe roos vroeg; waarlijk, ik ben er zeer bedroefd om, Marie,” zeide Jeanne, terwijl zij begon te weenen: „indien gij gestorven waart, zonder dat ik 't u had kunnen zeggen, zou ik nooit geen roos meer hebben kunnen zien.”

„Waarlijk, lieve Jeanne, zooveel gaf ik er niet om; maar zegt men dat ik ga sterven?”

„Och, wat heb ik gedaan?... Ik had dit niet moeten zeggen; ik zal u nog erger maken.”

„Neen, Jeanne, ik moet 't weten, als 't zoo is. Ik wenschte maar dat moeder terugkwam.”

Jeanne wist niet wat te beginnen. De tranen kwamen in Marie's oogen en biggelden langs hare wangen. Jeanne was zeer bang dat dit haar kwaad zou doen; een vriendelijke buur was beneden om op den kleinen Willie te letten. Jeanne stond op om haar te roepen.

„Laat mij niet alleen,” zeide Marie. „Och wat zal ik toch doen?”

Jeanne wist op dat oogenblik niet wat te doen, of te zeggen. Daarop dacht zij wat 't beste was: zij knielde bij het bed neder en bad overluide het Onze Vader. Toen zij de woorden „Onze Vader” uitsprak, werd Marie kalm en rustig. Een recht vredige uitdrukking kwam op haar gelaat, en toen het „amen” werd uitgesproken, fluisterde zij:

„Nu kan ik geduldig zijn, lieve Jeanne,” en zij sprak of bewoog zich niet, tot hare moeder terug kwam.

Dagen en weken waren verlopen en de witte mosroos was lang verwelkt, voor dat men kon zeggen, dat Marie's leven buiten gevaar was, en toen zelfs zeide de vriendelijke dokter het met een bezorgden blik, en haar moeders „God zij gedankt” was zeer droevig. Haar vader boog het hoofd, dat zeer grijs geworden was; het viel hem moeielijk blijde te zijn; de kleine Willie verheugde zich voor iedereen tegelijk: „Marie spoedig weer beter zijn,” zeide hij, terwijl hij op haar bed klom. „Marie + Willie dragen. Marie mooie liedjes voor Willie zingen!”

Toen hij dit weer eens zeide, zag Marie dat de oogen harer moeder vol tranen schoten, en toen zij de kamer verliet, hoorde men haar snikken. Terwijl zij haar nakeek, kwam er eene treurige gedachte in haar op. Zij wilde haar iets vragen, maar vreesde 't te doen; vreesde, het antwoord te hooren. Zij wist dat, ofschoon het gevaar voorbij was, zij nu nog zelf niet kon opzitten, of zich in haar bed omdraaien, of iets anders doen dan daar neder te liggen en opgepast te worden. Zij trachtte zich te overtuigen dat het zwakte was; maar als zij van herstellen sprak, of van weer uit te gaan, tegen hare moeder, of Jeanne, of iemand van hare burens, begonnen zij altijd over iets anders te praten, en langzamerhand werd zij overtuigd dat hare ontzettende vrees bewaarheid zou worden; en toch kon zij er niet toe komen om er hare moeder naar te vragen.

Eens op een morgen was de dokter alleen bij haar. Juffrouw Dale was niet t'huis, toen hij kwam; toen besloot Marie met een bonzend hart, het hem te vragen. Hij was op het punt om de deur uit te gaan, toen zij hem terug riep. Zij zag zoo bleek, dat hij dacht dat zij flauw werd.

„Wordt ge onwel, mijn kind?” vroeg hij.

„Neen, mijnheer, maar ik wenschte te weten, — zal ik nooit meer kunnen loopen, mijnheer?”

Hij keek haar zeer vriendelijk aan, zette zich op het bed neder en nam hare hand in de zijnen.

„Mijn lief kind,” zeide hij, „God alleen weet in hoe verre ge nog kunt herstellen; maar ik vrees dat het lang, zeer lang zal duren, voordat ge geheel beter zult zijn. Het is moeielijk om te dragen, mijn arme Marie; maar tracht geduldig te zijn, zelfs als—”

„Dank u, mijnheer, ik weet wat ge bedoelt,” zeide Marie snel, en zij verborg haar hoofd onder de dekens.

Haar goede vriend leed met haar mede. Hij zeide zachtjes: „God zegene en trooste u, arm kind,” en ging de trappen af.

„O, waarom stierf ik niet liever,” zeide de arme Marie, „veel liever dan hier als een hulpeloze kreupele neer te leggen. Nu ben ik iedereen tot last; nooit kan ik nu meer boodschappen voor moeder doen, nooit meer vader in den tuin helpen, of Willie door de velden dragen. O, waarom toch stierf ik niet?”

Marie voelde dat het bed heen en weër schudde; iemand snikte in hare nabijheid. Het was haar moeder, die daar bij haar neerknielde en snikte alsof haar 't hart zoude breken.

„Mijn arm kind,” zeide zij, en Marie sloeg hare armen om haren hals, terwijl zij al haar best deed haar te troosten.

„Moeder, huil toch zoo niet; misschien sterf ik wel spoedig; ik begeer niet te leven en u tot last te zijn;” want Marie's ziel was vol bittere gedachten, en 't was haar alsof iedereen bedroefd zou zijn, als zij bleef leven.

„Zeg dit toch niet, mijn arm kind,” zeide haar moeder; „veel liever behouden wij u zooals ge nu zijt, dan u geheel te verliezen; vader en ik danken God elken dag dat gij voor ons gespaard zijt, al is het ook op deze wijze.”

Marie's hart gevoelde zich zachter gestemd; want zij wist dat het de waarheid was; en toen de kleine Willie op haar bed klauterde, zeggende: „Marie weer heel beter, Marie op Willie passen,” rolden de tranen haar langs de wangen, en zij trachtte te zeggen: „Uw wil geschiede op aarde, gelijk ook in den hemel.”

Arme Marie! 't duurde langen tijd alvorens zij weer opgeruimd kon zijn, of geduldig de bittere beproeving dragen, die God haar opgelegd had. Zij was zoo gewoon, anderen behulpzaam te zijn, dat het een werkelijk kruis voor haar was alles wat zij noodig had aan anderen te vragen, en dikwijls ontbeerde zij maar liever wat, dan haar moeder om iets lastig te vallen. Op andere tijden was zij zoo ongeduldig, dat zij veel meer moeite gaf dan noodig was; terwijl zij tot zichzelf zeide, dat nu zij zoo weinig genot had, 't niet meer dan natuurlijk was, dat men haar bediende. Er waren dagen dat zij niets deed dan weenen en nauwelijks tot iemand sprak; dan weer trachtte zij voor te geven dat 't haar niet hinderde en scheen vroolijk en gelukkig.

Haar vader en moeder hadden veel geduld met haar; zoo veel geduld, dat zij later altijd spijt had hen bedroefd te hebben. Zij wisten echter maar al te goed wat er in haar omging, zoodat zij slechts medelijden met haar hadden.

Maar Marie was zeer ontevreden op zich zelve, want zij wist dat deze ziekte haar toegezonden was om haar beter te maken, en toch ging zij achteruit. Zij was niet langer het opgewekte vriendelijke kleine meisje van vroeger; „en welke verdienste is er in, opgewekt en vriendelijk te zijn,” dacht Marie, „als wij gezond en gelukkig zijn? Nu ik lijd, behoort ik evenzoo te zijn.”

Op een namiddag kwam de predikant van de gemeente haar opzoeken, en al zeer spoedig vertelde zij hem hare bezwaren. Hij gevoelde welk een zware beproeving 't was voor een kind om te dragen; maar hij beseftte ook dat als Marie aan haar tegenwoordige gevoelens toegaf, 't nog veel zwaarder zou zijn. Daarom trachtte hij 't haar in 't rechte licht te doen beschouwen.

„Heeft er iemand schuld aan, Marie,” zeide hij, „dat gij hier moet liggen?”

„O neen, mijnheer! de dokter deed alles wat hij kon, moeder verzorgde mij dag en nacht, en iedereen was zoo vriendelijk. Mij heeft niets ontbroken.

„Dan is 't Gods wil, dat gij hier moet liggen; is 't niet zoo, Marie?”

„Ik veronderstel van ja, mijnheer; ik dacht niet dat ik zoo slecht was dat —”

„Houd op Marie; gij vergeet: dien de Heer liefheeft, kastijdt Hij. Hij kastijdt u thans.”

„Ik zou 't beter kunnen dragen, geloof ik, mijnheer, als ik maar iets kon uitvoeren; maar mijn arme moeder werkt zoo hard en zelfs op Willie kan ik niet passen.”

„Ook uwe moeder kastijdt de Heer, Marie! 't Is evenzeer voor haar bestwil als voor u.

Marie zuchtte. „Zij ziet er 's avonds zoo vermoeid uit, dat mij 't hart toeknijpt.”

„Die hartepijn behoort ook tot deze loutering, Marie; evenzeer als 't geen zij u ziet lijden tot de hare behoort.

„Dit was er wel 't zwaarste van, geloof ik, mijnheer,” zeide Marie.

„Voorzeker,” zeide de leeraar; „maar, Marie, denk er aan, dat wij allen een kruis van verschillenden aard hebben te dragen. Nu is dit uw kruis: geduldig in zwakheden te zijn en niets te doen. Dat van uwe moeder is: onder hard werken geduldig te zijn. Denk er aan, als gij 't anders zoudt wenschen,

dat dit het kruis is dat gij hebt te dragen. Neem 't op, mijn kind; draag 't moedig, en weldra zal 't licht worden."

"Is de begeerte om nuttig te zijn verkeerd, mijnheer?" zeide Marie beschroomd.

"Men kan op zoo verschillende wijzen nuttig zijn, Marie; 't bestaat niet slechts in lichamelijke bedrijvigheid; ge zult dit spoedig ontdekken."

"Moeder zeide dat ik zou kunnen leeren breien, mijnheer," zeide Marie, "en ik zeide dat ik dit niet wenschte; ik dacht aan de blinde Jaantje, die nooit iets anders doet, en ik zou even als zij worden; daarom wilde ik geen breien leeren, maar nu wel."

"Gij moet ook eenige boeken hebben, Marie, en u zelve verder onderrichten. Ik zal iedere week bij u komen om u te hooren lezen, en te zien of ge vordert, en dan zult ge spoedig Willie kunnen leeren."

"Willie zal op het bed klimmen, mijnheer, en ik ben bang dat hij er af zal vallen."

"Dan moet Willie wachten, totdat hij wat ouder is," zeide de predikant; en als uw boek of uw kluwen wol er uitvalt, is 't niets."

"Zoudt u mij, als 't u belieft, willen vertellen, mijnheer," zeide Marie, "ik kan er niet toe komen, om 't aan Jeanne Roest te vragen, — zoudt u mij willen zeggen wie mijn plaats op school heeft ingenomen?"

"Ellen zat er gisteren."

Ik zou niet gaarne willen dat zij mij geheel vergaten, weet u, mijnheer. Als zij het Marie's plaats willen noemen, — zoudt gij denken dat zij dit wilden doen, mijnheer?"

De eerwaardige man wendde zijn hoofd om, om naar buiten te kijken en zweeg een oogenblik; toen zeide hij: "Ik zal 't hun zeggen, Marie; ik denk wel dat zij 't zullen doen."

"Zij brachten mijne schriften, mijne boeken en mijn lei,

mijnheer. Jeanne bracht 't mij. Het maakte mij zoo ongelukkig, toen ik ze daar zag liggen en dacht dat ik ze nooit meer op school zou gebruiken. Ik bedankte Jeanne niet, ik kon niet; want ik wist dat zij altijd de eerste van de klasse zou zijn. Nu spijt 't mij, dat ik haar niet bedankte."

„Doe het de eerste keer dat zij komt," zeide de leeraar.

„God zegene u, mijn kind," en hij legde zachtkens zijn hand op haar hoofd en verliet haar.

Marie dacht ernstig na over hetgeen de dominé haar gezegd had; en wat nog beter was, zij bad om kracht en moed om het haar opgelegde kruis te dragen, en toen zij dien avond zag dat hare moeder moede en mat was, deed zij haar best om te gelooven dat 't ook om haar bestwil was. Juffrouw Dale was blijde haar opgeruimd te zien, want het zien van haars moeders vermoeidheid had haar in den laatsten tijd kriegelig en slecht gehumeurd doen zijn, juist omdat zij zoo bedroefd was.

„Nu zijt ge weer de oude, Marie," zeide haar moeder.

„Dit is aan onzen dominé te danken, moeder; hij zegt dat het uw kruis is en 't mijne, en de Heer droeg voor ons het kruis, en wij moeten 't Hem nadragen. Zoo schijnt 't veel gemakkelijker, moeder, achter Hem, — ik ben van avond even bedroefd u zoo vergenoegd te zien, als den vorigen avond; maar als deze droefheid een gedeelte van mijn kruis is, moet ik 't moedig dragen, moeder, niet waar?"

Marie's moeder kon zich slechts over haar heenbuigen om haar te kussen, en de woorden „te strijden is beter dan er over te praten" schoten Marie te binnen. Zij wist niet dat de reden dat hare moeder niet sprak, was dat de tranen haar stem smoorden, toen zij haar lief, dierbaar kind dit hoorde zeggen.

Niet dat Marie reeds ten volle verstond wat de predikant bedoelde; maar zij was goed op weg om het te leeren verstaan. Zij was reeds met de daad begonnen.

„Moeder, daar komt vader t'huis om thee te drinken, zeg

hem dat hij mij een kus komt geven als hij uitgerust is; en toe, zet de deur van uwe slaapkamer open, dan zal ik zien of ik Willie in slaap kan zingen."

„Ik geloof dat 't beter is, dat ge dit niet doet, lieve kind ge zijt nog niet sterk genoeg."

Marie begon te zingen om haar goeden wil te toonen, maar reeds na de eerste regels moest zij afbreken. 't Was niet zoo zeer zwakte als wel de gedachte waar zij dit 't laatst had gezongen, op dien gelukkigen avond op 't kasteel en dien laatsten zondag in de kerk. Maar hoe zachtjes 't ook was, toch hoorde de kleine het en jubelde zoo hard als hij maar kon: „Marie, voor Willie zingen, Marie voor Willie zingen."

„Van avond niet, Willie," zeide de moeder, „een anderen avond zal Marie zingen."

Willie begon te huilen. Marie was verdrietig en bedroefd. „Maar is dit ook niet een gedeelte van mijn kruis!" zeide zij bij zichzelf, en zij trachtte geduldig onder hare zwakte te zijn.

Dienzelfden middag ging de predikant naar de dorpschool, en zeide den kinderen, hoe Marie hoopte dat zij haar niet zouden vergeten, maar dat zij hare plaats Marie's plaats wilden blijven noemen, nu zij weg was.

Jeanne Roest wierp haar schort over 't hoofd en snikte luid, want zij was dikwijls onvriendelijk jegens Marie geweest, en nu zou zij heel wat gegeven hebben, als Marie maar weer op haar oude plaats zat. De kleine Anna, die zich slechts Marie's vriendelijkheid voor haar herinnerde, begon ook te weenen, en van menig gezichtje stroomden de tranen ter wille van hun arme kleine speelmakker.

„Och, mijnheer, zal zij niet terug komen? wij hebben haar zoo noodig om mooie verhaaltjes te vertellen," zeide een klein kind onder hen.

„Ik denk 't niet," zeide de leeraar treurig, „maar ik geloof, dat, daar gij allen haar zoo lief hebt, gij —

„Nu, wat, mijnheer, wat?”

„Ik geloof dat ge iets kunt doen om haar gelukkiger te maken.”
Allen luisterden en Jeanne veegde hare oogen af.

„Veronderstel dat ge op u neemt, haar ieder om beurten eenige bloemen te brengen, vóórdat ge naar school gaat. Gij hebt allen een tuin, en nu zij niet uit kan gaan, zullen bloemen haar opvroolijken en haar verkwikken.”

Allen waren verrukt over dit voorstel.

„Och, als 't u belieft,” zeide de kleine Anna, „mag ik eerst gaan, omdat ik zooveel van haar hield?”

Jeanne keek boos, en was op 't punt haar recht als de oudste te doen gelden; maar zij bedacht zich en zeide:

„Heel goed, Anna; laat ons dan maar met de jongste in plaats van met de oudste beginnen. Mag ik morgenochtend met Anna medegaan, als 't u bieft, mijnheer, om haar te zeggen waarom ik 't laatste kom?”

„Ja, best,” zeide de leeraar..... „en als ge op uwen weg langs de pastorie even wilt aankomen, zal ik u iets medegeven.”

Anna en Jeanne waren den volgenden morgen reeds zeer vroeg op. De mooiste bloemen werden uitgezocht en bij elkaar gebonden; en veel te vroeg waren zij reeds aan de pastorie.

Voor Maria kwamen zij echter geen minuut te vroeg. Zij verlangde om Jeanne voor haar boeken en schriften die zij uit school gebracht had, te bedanken. Daarbij had zij haar een gunst te vragen, iets waar zij tegen op had gezien, daar 't haar moeilijk viel om Jeanne te vragen haar oude plaats in te nemen en datgene te doen waarop zij trotsch was geweest; doch Marie begon in te zien, dat, als zij vrijwillig haar vroeger vermaak opgaf, dit de weg was om haar kruis gemakkelijk te dragen; daarom ging zij moedig door deze pijn heen.

Jeanne kuste haar, en tilde Anna op om 'tzelfde te doen en haar de bloemen te geven. Marie was zoo blijde, zóo blijde, dat toen zij 't wilde zeggen, zij slechts tranen kon storten. Jeanne

wist niet hoe haar te troosten; daarom begon zij 't pak van den dominé te openen. Het was vrij groot, in een bruin papier gewikkeld en daar Jeanne niet heel handig was, duurde 't een geruimen tijd.

Marie werd ongeduldig. Zij wenschte 't zelf te doen; maar toen zij ze uitstak, herinnerden hare arme zwakke handen haar maar al te wel dat, was Jeanne onhandig, zij 't nog veel erger zou zijn. Daarom trok zij ze terug en wachtte geduldig. Spoedig daarna brak 't touw los, was 't papier er af, en daar lagen drie platen in keurige lijsten, met ringen er aan bevestigd om ze tegen den muur te hangen.

Marie was zoo overgelukkig, dat zij 't niet genoeg kon zeggen, en Jeanne en de kleine Anna waren even blijde. Zij keken er naar, praatten er zoolang over, dat 't hoog tijd was om in een draf naar school te loopen, vóordat zij konden beslissen welke zij 't mooiste vonden; zij beloofden echter, dat zij 's avonds terug zouden komen om te zien waar zij 't best konden hangen.

Jeanne zou een hamer en wat spijkers leenen en ze inslaan waar Marie 't het liefste had.

Toen Jeanne heenging, riep Marie haar terug om haar te bedanken voor het brengen van hare boeken en schriften. „En Jeanne-lief,” zeide zij, „indien gij de verhalen wilt weten, die ik aan de kleintjes placht te vertellen, zal ik ze u leeren.”

„O ja, Jeanne; na een poosje zou dat best gaan en zij zouden evenveel van u houden als van mij, en 't zou goed voor u zijn; 't maakt mij zoo gelukkig door die kleintjes hemind te worden en ook voor hen is het goed.”

Jeanne zeide dat zij haar best wilde doen; maar beiden, zij en Anna, verklaarden zóo dikwijls dat niemand zoo als Marie kon vertellen, dat zij het leed over het afstaan van haar ouden post bijna vergat door 't genot van zoo gemist te worden.

Toen zij weg waren, trachtte zij een keuze uit hare platen te doen. De eerste stelde een klein kind voor, dat geheel alleen

op een smal pad liep; aan beide zijden was een afgrond, maar de rand van dien afgrond was zoo dicht met hoogstaande en schitterende bloemen bezaaid, dat het kind er heen zou gegaan zijn om ze te plukken en in den afgrond zou gevallen zijn, zonder 't te zien, had er niet een engel achter haar gestaan, — een engel met mooie schitterende vleugels en een liefelijk gelaat, die zich over haar heenboog en haar veilig in 't midden van het pad bracht. Het scheen wel dat het kind nimmer verkeerdt kon gaan, terwijl de engel haar zoo zorgvuldig bewaakte. In de eene hand droeg hij een kruis (Marie begreep waarom de dominé haar deze plaat had gezonden) en in de andere een boek en hij liep voort, met zijn oogen gevestigd op het einde van zijn tocht, waar de engel hem heen wees. De plaats, waar hij van daan kwam, scheen een mooie poort te zijn, als de ingang naar een tuin; in de nabijheid ruischte een fontein van zuiver water; maar het land waar hij naar toe ging, was nog veel mooier en was als de zon die met purperen gloed in 't westen ondergaat.

III.

Dan was er een plaat, die Jaïrus dochtertje voorstelde, waar de Heer haar bij de hand neemt om haar op te richten, terwijl de ouders toezien met een blik waarin hoop, verbazing en vrees zich doorenmengden, om 't einde te zien.

Maar heerlijker dan dit alles was een plaat van onzen Heiland, waar kleine kinderen tot Hem gebracht worden en Hij hen in zijne armen neemt en zijne handen op hunne hoofdjes legt en hen zegent. Het was schoon, deze aanvallige lieve kleinen te zien, zoo als zij zich tegen den Heer aannestelen, zich aan zijne knieën vastklemmen en tot Hem opzien; en dan de moeders, die er bij stonden en er zoo gelukkig uitzagen.

De lijst waarin het gevat was, was ook een weinig verschillend van de anderen. Daarom kwamen zij en moeder weldra overeen om dit in 't midden te hangen en iets hooger dan de andere, „om te toonen dat dit de mooiste was,” zeide Marie.

Niet dat er niet evenveel troost in de andere was, dat kind dat weer ten leven wordt opgewekt, en dan te weten dat die zelfde hand ook haar weer op zou kunnen richten, indien 't goed voor haar was. Marie was 't soms nog niet met zich zelve eens, of zij niet van deze 't meest hield.

„Deze heeft wel 't meeste betrekking op mijzelve,” zeide Marie.... „maar dan betreft de andere Willie en Anna en alle kleine kinderen; daarom behoort dit in 't midden, niet waar, moeder?”

Moeder dacht er ook zoo over, evenals Jeanne en Anna, toen zij met hamer en spijkers de kinderen aanzette. Het duurde echter een geruimen tijd voordat alles recht hing. Dan was de spijker te hoog, dan te laag, dan weer niet in 't midden; maar toen 't klaar was, hoe gezellig zag de kamer er toen uit; hoe mooi hingen zij daar, juist zoo dat Marie ze allen goed kon zien, zonder dat zij zich behoefde te verleggen, en dan, hoe mooi viel 't licht er op!

„Vraag eens aan vader om hier te komen kijken,” zeide Marie; en vader kwam, zeer voldaan over de platen en over het genoegen dat zij aan zijn kleine meisje gaven.

„Men zou er bijna ziek voor willen zijn, Marie!” zeide Anna; maar Marie vond dit niet. De kleine Anna wist niet wat 't was, uren lang pijn te hebben, als Marie den geheelen nacht wakker lag en slechts verlangde naar 't eerste aanbreken van den dag.

Er waren dagen, dat Marie nauwelijks naar hare platen kon zien, en andere, als zij weer wat beter was, waarop zij hare gedachte aangenaam bezig hielden. Zij trachtte zich het tehuis van al de kinderen voor te stellen; zij gaf ze namen, verzoon voor elk een levensgeschiedenis; 't meeste echter boeide haar

't dochtertje van den overste, en zij wenschte dat de Heere Jezus thans op aarde was om bij haar in haar huisje te komen en haar gezond te maken.

Op een namiddag, toen de oogst werd binnengehaald en iedereen 't zeer druk had, lag Marie alleen in huis en dacht aan Lijsje. Zij had haar sedert hare ziekte niet weer gezien; want zij had gehoord dat de oude vrouw, die voor haar zorgde, haar bijna altijd had opgesloten. Zij was benieuwd te weten of Lijsje eens als zij zelve was geweest, een gelukkig willig klein meisje, en of 't door hare ziekte kwam, dat zij zoo veranderd was; want Marie had gehoord dat Lijsje's moeder in een groote stad woonde en dat men haar naar een fabriek had gezonden om te werken; daar was zij te dicht bij een groote machine gekomen, waartusschen haar kleed zoo vast was gaan zitten, dat zij zich ontzettend bezeerd had; dit was de reden dat haar gezicht met likteekenen bedekt en haar rug krom was en zij maar één arm had. Arme Lijsje! misschien had niemand haar geleerd geduldig te zijn, en misschien was zij in 't eerst wel geduldig en misschien was haar moeder wel dood en iedereen onvriendelijk tegen haar, en zodoende, was zij slecht en ellendig geworden, als zij nu was.

Terwijl Marie daar zoo over lag te denken, hoorde zij de huisdeur opengaan, en iemand binnen komen. „Kon dat moeder al zijn?” dacht zij. Neen; dat was niet moeders stap, die naar boven kwam: zij maakte nooit zulk een leven en hijgde nooit zoo. Wie kon 't zijn? De deur ging langzaam open en om 't hoekje zag zij een gelaat zoo zwart, zoo misvormd, zoo grimmig met lang loshangend haar, dat er uitzag, alsof er nooit een kam over heen ging — daar stond zij alleen met 't hoofd in de deur, Marie op zulk een spottende wijze toegri- nekende, dat haar hart van angst begon te kloppen.

„O Lijsje!” zeide zij. Daarop zich herinnerende dat het 't beste was niet te laten bemerken dat zij bang was, ging zij

voort: „kom binnen, Lijsje: zijt ge mij eens komen opzoeken, dat is recht vriendelijk.”

Maar Lijsje scheen geen plan te hebben om binnen te komen. Zij bleef slechts lachende aan de deur staan, totdat Marie haar een appel aanbod; toen vloog zij naar binnen en greep hem en at hem, op den grond zittende, zoo schielijk mogelijk op.

„Arme Lijsje, heeft honger,” zeide Marie.

„Lijsje heeft altijd honger,” zeide het meisje.

„Arme Lijsje,” zeide Marie weer.

Toen de appel op was, keek Lijsje rond om te zien of er nog wat te eten was; maar Marie, die niet langer bevreesd was, zeide tegen Lijsje: „vandaag niet meer,” en ofschoon Lijsje er uitzag, alsof zij wel lust had zichzelf te bedienen, zoo deed zij 't toch niet.

Zij was echter niet voldaan; daarom begon zij weer te lachen en aan 't voeteneinde van het bed zulke gezichten te trekken, dat Marie half verschrikt en half geneigd was om ook te lachen. „Ik wou dat moeder kwam,” dacht zij.

„Zoo,” zeide Lijsje eindelijk, „bevalt 't je?”

„Wat bevallen?”

„Daar te liggen en kreupel te zijn.”

„Neen, Lijsje, 't bevalt mij niet.”

„Nu, ge zult net als ik worden; ik hoopte dat ge 't worden zoudt, en ik zeide u dit, en nu is 't gebeurd. Let maar eens op of 't niet altijd gebeurt, als ik 't wensch.”

„Neen, Lijsje, dit gebeurde niet, omdat gij 't wenschet,” zeide Marie; „het gebeurde, omdat God 't goed voor mij vond. Het is mijn kruis, Lijsje,” de dominé zegt het.

Lijsje scheen er geen woord van te begrijpen, arm half wezenloos schepsel, erger geworden door verwaarloozing en slechte behandeling, hoe zou zij 't begrijpen? Zij zeide slechts: „Ik zeide 't u toch, ik zeide 't u wel.”

Marie trachtte te breien; zij nam hare naalden op en deed eenige steken.

„Lijsje kan nu niet meer werken,” riep 't arme kind, haar éenen arm omhoog houdende.

„Maar Lijsje kan loopen,” zeide Marie glimlachende. „Wil je mijn kluwen dat bij de deur gevallen is, oprapen?”

Lijsje deed wat haar gevraagd werd; maar het kluwen was geheel vuil geworden door hare morsige vingers.

Lijsje ging naar hare plaats terug. „Zij zullen u met steenen gooien,” zeide zij, „en u naroeppen; dat deden zij mij. Dan zullen zij u slaan en naar 't werkhuis zenden; dan zult ge evenals ik schreeuwen en woest zijn en alles doen om ze te verschrikken, omdat gij hen zoo haat.”

„Arme Lijsje,” zeide Marie weër. „Nu, dan gij moet mijne vriendin zijn, Lijsje; als zij 't doen, zult gij uwe beenen leenen en voor mij loopen, en ik zal u met mijne handen dienen en voor u werken.”

Lijsje sprak niet, maar er kwam een zachte uitdrukking in hare oogen, zooals Marie 't daar nooit gezien had.

Juist daarop hoorde Marie de huisdeur opengaan. Willie en hare moeder kwamen t'huis. Nu was zij niet bang meer. Zij gevoelde slechts medelijden met Lijsje, geen vrees. De kleine Willie kroop naar boven en Lijsje verstopte zich achter de deur, vreezende dat men haar kwam halen.

„Het is Willie slechts,” zeide Marie, denkende dat het kind verschrikt zou zijn;..... „ga maar niet heen.”

Maar Lijsje hurkte in den hoek neer, en wilde er niet uitkomen.

Toen de kleine Willie dat gezicht in den hoek zag, was hij niet tot bedaren te brengen; hij schreeuwde zoo hard, dat de moeder van boven kwam, om te zien wat er gaande was. Marie glimlachte en wees naar Lijsje.

„Willie is geschrikt voor Lijsje, moeder; hij wist niet dat zij hier was.”

„Zij deed beter, heen te gaan,” zeide de moeder, die 't denk-

beeld niet aangenaam vond, dat zij in hare afwezigheid aan huis zou komen.

„O neen! Och laat haar blijven; zij is zoo goed: zij zal mij hare beenen leenen, moeder, omdat zij beenen heeft, en ik zal haar mijne handen leenen; is 't niet zoo, Lijsje?”

Maar Lijsje's gezicht was naar den muur gekeerd, en zij wilde niet omkijken. Marie was er verlegen mede, dat hare nieuwe vriendin zich zoo aanstelde; maar zij vond 't het beste niets tegen haar te zeggen.

Wilt u Willie op mijn bed tillen, moeder,” zeide Marie. „Lijsje en ik zullen op hem passen.”

Haar moeder aarzelde; maar Marie was vol vertrouwen. „Zal dat niet aardig zijn, moeder? als Lijsje komt, kan ik Willie op mijn bed hebben, omdat Lijsje op hem letten zal.”

Willie keek naar Lijsje, alsof hij 't niet zoo heel aardig vond; maar de moeder liet hen alleen, tot zichzelf zeggende, dat zij van boven zou komen als zij eenig leven hoorde.

En nu begon Marie Willie een mooi verhaaltje, omtrent de nieuwe platen te vertellen.

„Gij ziet immers dien mooien engel, Willie, die voor dien kleine jongen zorg draagt. Kijk, de engel houdt hem juist in 't midden van 't pad, uit vrees, dat hij in den afgrond aan den kant zal vallen.”

„Waar gaat de kleine jongen heen?” vroeg Willie.

„Hij gaat dáar ginds heen, waar alles zonnenschijn is; daar zijn de engelen, Willie.”

„Gaat Willie daarheen?” zeide de jongen.

„Ja, als Willie een vrome jongen is.”

„Gaat Marie er ook heen?”

„Ja, dat hoop ik, Willie.”

Willie keek naar den hoek; maar Lijsje was zachtjes naar den kant van het bed geslopen, en nog steeds op hare knieën, staarde zij zoo onafgebroken naar de plaat, zoodat zij Willie's

vreesachtigen blik niet zag. De kleine vent klemde zich vaster aan Marie en begon zachtjes te schreien. Lijsje keek boos op en was op 't punt om hem te slaan, toen Marie zachtjes hare hand op de hare legde.

„Wees niet boos, Lijsje; hij kent u nog niet, maar hij zou spoedig van u gaan houden, als ge uw gezicht wildet wasschen en uw haar in orde maken.”

Lijsje was zeer gebelgd; zij had geen plan haar gezicht te wasschen en weg ging zij, zonder een woord aan Marie te antwoorden, die haar nariep: „Dag Lijsje, kom spoedig weer?”

Aan het einde der week kwam Lijsje terug, en ditmaal was er een groote verandering aan haar te bespeuren. Zij had werkelijk haar gezicht gewasschen, en juist in 't midden was 't bijna schoon, maar er om heen was een dikke rand van vuil, dat te meer uitkwam, daar het haar achter de ooren weggestreken was, niet uitgeborsteld of opgebonden, maar slechts naar achteren geduwd. De waarheid was, dat Lijsje zich op den weg naar haar toe in de beek had gewasschen; want toen de vrouw, die er voor zorgde, zag, dat zij niet schoon wilde zijn, gaf zij er zich verder geen moeite meer voor. Zoo had dus Lijsje haar gezicht op deze wijze gewasschen, 't aan haar rok afgedroogd en 't haar met de vingers gekamd.

Maar Marie was blijde haar te zien. „Wel Lijsje,” zeide zij, „gij zijt een geheel ander meisje; nu kan ik uwe oogen zien, en 't zijn een paar mooie zwarte oogen, verberg ze niet weer.”

Lijsje lachte, en deed ze wijd open; maar weldra keek zij treurig. „Zij gelijken op de oogen mijner moeder,” zeide Lijsje, en wierp zich op den grond, snikkende: o moeder, moeder!” alsof haar hart zou breken.

Marie schreide ook. „Arme Lijsje,” zeide zij, „geen moeder meer te hebben.” Lijsje richtte zich op en droogde haar tranen; hare oogen fonkelden en zij zag rood van boosheid.

„Ik heb een moeder, Marie,” zeide zij; „maar zij haalden

mij van haar weg. Ik kon mijn brood niet verdienen, toen dit was afgezet," en zij wees naar haar arm, „en zij zonden mij weg."

„Wie zond u weg?" zeide Marie.

„Moeders man; hij was mijn vader niet. Hij zeide dat hij niet wilde werken om mij te onderhouden. Moeder hilde, en ik hilde. O! wat hilde moeder!"

„Hebt ge haar sedert nooit weer gezien?"

„Nee, maar zij is niet dood. Als ik slaap, dan komt zij en zij strijkt mijn haar naar achteren, en kust mij; dan schreien wij te samen en zij gaat weg. Misschien zou zij blijven, als ik niet hilde. O! moeder, moeder!" en andermaal wierp zich 't arme kind snikkende op den grond.

Marie trachtte haar te troosten. „Lijsje-lief," zeide zij, „ik heb wel eens gehoord dat er menschen zijn die heel handig zijn met éene hand; waarom zoudt gij 't niet kunnen leeren, dan zoudt ge uw eigen brood kunnen verdienen en naar uwe moeder terugkeeren."

Lijsje keek niet op, maar zij hield op met schreien. Marie dacht over iets anders.

„Veronderstel eens dat ge leert lezen en schrijven, Lijsje; dan kunt ge nog eens een schooltje houden."

„Lijsje wil niet naar school gaan," zeide zij wrevelig, „zij lachen haar uit en plagen haar."

„Laat mij u leeren, Lijsje-lief," zeide Marie, „ik geloof dat 't wel gaan zou." Dit beviel Lijsje beter, want zij stond op en droogde hare tranen.

Spoedig was alles bepaald; Lijsje zou vlug leeren en als zij lezen en schrijven kon, zou zij terugkeeren, om hare moeder op te zoeken, die niets van hare komst zou weten en van vreugde zou weenen, als zij haar zag.

„Ik zal morgen komen," zeide Lijsje, toen zij heenging.

Marie vertelde alles aan hare moeder, en deze was veel te

verheugd dat haar kleine meid een middel had gevonden om zich nuttig te maken, dan dat zij er iets zou tegen gehad hebben.

„Alleen dit, Marie,” zeide zij, „hoe komt Lijsje daar weg? Laat juffrouw Bruin haar komen, of gaat zij zonder verlof?”

„Ik weet 't niet, moeder; maar ik zal 't haar vragen,” zeide Marie.

Deze gedachte bezwaarde Marie; zij kon er nauwelijks van slapen; doch zij was overtuigd dat 't niet goed van Lijsje zou zijn, als zij zonder verlof kwam.

Toen Lijsje dus den volgenden morgen om haar eerste leesles kwam en haar de bewuste vraag gedaan werd, bekende zij dat zij altijd buiten weten van juffrouw Bruin 't huis was uitgelopen.

„Ik klim altijd uit 't venster,” zeide Lijsje „en zij komt er nooit achter, en daar zal ik ook wel voor zorgen.”

„Maar Lijsje-lief, dat moet ge niet doen,” zeide Marie op vriendelijken toon; „het is niet goed, moeder zegt 't. Vraagt 't haar of ge moogt komen; ik ben overtuigd dat zij u zal laten gaan.”

„Ik ben er zeker van,” zeide Lijsje knorrig; „ik zal niet terug kunnen komen, als ik 't haar zeg.”

„Het zou mij zeer spijten,” zeide Marie; „maar wij moeten niet beginnen met bedriegelijk en verkeerd te handelen.”

„Ja wel, 'k zie 't al,” zeide Lijsje, op haar ouden woesten toon, „ik zie wel dat ge er geen lust in hebt om mij te leeren lezen; ik zal maar heengaan en weer dezelfde van vroeger zijn,” en zonder verder een woord te spreken, vloog zij de kamer uit, 't huis uit en de laan door.

Dien avond was er eene groote opschudding in 't dorp. Lijsje was nergens te vinden, maar vóór 't kriecken van den dag vonden eenige mannen haar onder een heg liggen. Zij trachtte haar te ontloopen; doch zij vatten haar en brachten haar thuis, waar zij zorgvuldig werd opgesloten. Iedereen zeide echter, dat zij dadelijk naar 't werkhuis zou gezonden worden, of naar een krankzinnigengesticht.

De arme Marie vergoot dien dag menigen traan over haar. „Ik ben er zeker van, dat Lijsje niet gek is, moeder,” zeide zij, „als zij haar maar elken dag bij mij lieten komen en vriendelijk tegen haar waren, zou zij spoedig goed en zindelijk worden. Toe moeder, ga er heen en doe uw best dat zij blijft.”

Juffrouw Dale ging er heen, want het ging haar aan 't hart, haar kleine meid zoo bedroefd te zien. Maar de oude vrouw wilde er geen woord van hooren. Zij zeide, dat als Lijsje niet gek was, dan was zij een ellendig slecht meisje, en zij wilde niets meer met haar te maken hebben.

Dit gaf Marie weinig troost; doch Een, die Lijsje meer lief had dan Marie, waakte over haar.

Den volgenden morgen bracht Jeanne haar bloemen en vertelde Marie, dat Lijsje zeer ziek was. De dokter was gehaald en men dacht, dat zij slechts weinige uren meer kon leven. Zij had, toen zij dien nacht in 't veld had gelegen, koude gevat. Arme Lijsje, 't scheen, dat zij nu geheel en al de wereld uit moest. Zelfs de kleine Willem zeide: „Arme Lijsje,” toen hij zag hoe bedroefd Marie was.

„Verscheiden dagen lang dacht niemand, dat zij zou kunnen herstellen; doch eindelijk zeide de dokter, dat zij buiten gevaar was.”

„Moeder,” zeide Marie, toen zij 't hoorde, „ik moet u eens zeggen, wat mij meer dan iets dankbaar doet zijn: ik zou 't gevoel hebben gehad, dat, als Lijsje gestorven was, 't mijne schuld was, daar ik haar zeide, dat zij niet terug moest komen.”

„Lieveling,” zeide hare moeder, „'t kan niet verkeerd zijn, goed te handelen, zooals ge toen hebt gedaan. Wij moeten God gehoorzamen en het overige aan Hem overlaten.”

„Toch ben ik blijde, dat zij beter is,” zeide Marie; „en hebben zij baar 't haar afgeknipt Moeder?”

„Ja, Marie, dus behoeft Willie niet meer bang voor haar te zijn, als zij weer beter is.”

Het duurde nog een veertien dagen, voordat Lijsje Marie kon komen opzoeken; toen beval de dokter, dat zij uit kon gaan. Zij was zeer veranderd. Zij had een nette muts op, haar bleek mager gezicht was heel schoon gewasschen; zij had een nieuwen japon aan en schoenen, die heel waren. Marie herkende haar nauwelijks. Daarbij was zij nu heel rustig, daar zij nog heel zwak was, en als Marie of haar moeder vriendelijk tegen haar spraken, kwamen haar de tranen in de oogen; 't was echter aangenaam, dat zij er weer was, zeide Marie, en als zij weer aangesterkt was, zouden zij hunne les beginnen, daar er nu geen sprake meer van het werkhuis was. Lijsje glimlachte en ging toen naar de plaat bij hen.

„Ik ben in den diepen afgrond geweest,” zeide zij als tot zichzelf; „maar nu moet ik met Marie en Willie medegaan.”

Marie hoorde haar, doch zeide niets.

Lijsje keerde na hare ziekte nooit weer tot hare oude wegen terug. Dit wil niet zeggen, dat zij nooit weer ondeugend of driftig was, of ruwe woorden sprak: want 't duurde eengeruimen tijd, voordat zij deze slechte gewoonten geheel kon afleeren; maar als 't gebeurde, was zij er bedroefd over: zij deed haar best 't niet weer te doen, zij vroeg God om vergeving, en haar zijn genade in 't hart te geven, om goed en heilig te worden. En Marie trachtte haar te helpen, door zeer geduldig met haar te zijn, en hare oude schoolkameraadjes over te halen om vriendelijk tegen haar te zijn; want 't spijt mij te moeten zeggen, maar er waren eenigen, die, toen zij niet meer bevreesd voor haar waren, onvriendelijk tegen haar waren en haar erg plaagden. Zij was nu ook heel zindelijk, en toen 't haar langer werd, hield zij 't heel netjes in orde. Zij had veertien dagen noodig om A te leeren, daarna even zooveel tijd om B te leeren, en toen was zij A weer vergeten, en tegen 't einde der maand wist zij de letters in 't geheel niet te onderscheiden.

Eindelijk gaf Marie 't in wanhoop op om haar de letters te

leeren en leerde haar kleine verhaaltjes lezen zonder te spellen, door haar de woorden voor te zeggen, als zij ze aanwees, en zoo zeide Lijsje 't haar na. Die verhaaltjes vermaakten haar en weldra kon zij een menigte woorden lezen als zij ze in eene nieuwe les terugvond.

De winter ging langzaam voorbij en bracht de arme Marie menig vervelend, pijnlijk uur, die niet altijd een zucht kon bedwingen, al deed zij er haar best voor, als zij Lijsje iederen dag sterker en sterker zag worden, terwijl zij zich nog maar altijd niet kon verplaatsen. Maar toen de lente kwam en het weer zachter werd, werd Marie ook beter, zooveel beter, dat men haar naar beneden kon dragen, en op een rustbank, haar door den vriendelijken predikant gezonden, kon nederleggen.

IV.

Welk een genot was 't voor Marie, den tuin weer te zien als de deur opening, en dan 't ontluiken van de blaadjes van den seringenboom na te gaan! Zij begreep niet hoe zij er ooit onverschillig naar had gekeken; maar zoo gaat 't ons allen: wij leeren de dingen waardeeren, als wij ze niet meer kunnen hebben. Bedenk dit, als ge onvriendelijk gestemd zijt jegens uwe vrienden of uwe broeders en zusters; stel u voor, dat zij voor goed van u heengegaan waren, zoudt gij ze dan niet zeer missen en hen terug wenschen?

Lijsje maakte zich iederen dag nuttiger. Als zij en Willie hunne lessen geleerd hadden, want Willie leerde ook mede, ging zij in den tuin werken of maakte het huis schoon, en weldra deed haar éene hand bijna even veel werk als twee andere: want Lijsje had Marie en hare moeder lief en zoude alles voor hen gedaan hebben om hen maar van dienst te kunnen zijn. Zij bleef bij Marie, als hare moeder uit of naar de

kerk ging, en zij nam Willie mede naar de velden; want hij was zoo veel van haar gaan houden, dat hij nu overal met haar mede wilde gaan.

Marie verlangde dikwijls met hen mede te kunnen gaan, maar 't meeste van alles om naar de kerk te gaan, en als zij er aan dacht dat zij er misschien nooit meer zou komen, stemde 't haar zeer treurig; maar zij trachtte het voor hare moeder en iedereen te verbergen, daar zij wist dat 't Gods wil was en niemand 't kon veranderen.

Op een morgen, in 't begin van April vloog Lijsje 't huis in, tegelijk lachende en huilende. „O, Marie!” zeide zij, „ik heb een dienst gekregen, juffrouw Lang, de huishoudster van den dominé, heeft mij gehoord. Ik zal er iederen dag heengaan; alleen mag ik 's morgens een uur bij u komen en den geheelen avond; dan krijg ik 24 stuivers in de week. Of ik ook werken zal!”

„Ik ben blijde voor u, Lijsje,” zeide Marie; „maar ik zal u zoo missen.”

„Neen, zoo heel erg niet,” zeide Lijsje; „ik ga echter niet, als gij 't liever niet hebt. Maar, o! Marie, 't zou zoo prettig zijn, mijn eigen kost te verdienen, en ik wenschte zoo, wat geld voor mij zelve te hebben.”

„Ja, Lijsje! ik vind dat ge gaan moet; alleen dit weet ge, ben ik bedroefd, omdat gij zoo goed voor mij zijt.”

Lijsje zong dien dag van vreugde; maar toen 't tijd was dat zij zou gaan, weende zij, zeggende dat zij 't niet kon; doch Marie beurde haar op, en verborg haar eigen tranen om die van Lijsje te drogen.

Toch, toen Marie er nader over dacht, verwonderde 't haar dat zij er zin in had om haar te verlaten. „Ik onderstel echter dat zij aan hare moeder denkt,” zeide Marie tot zichzelf, „en haar moeder heeft 't meeste recht op hare liefde.”

Juffrouw Dale vond dat Lijsje een merkwaardigen dienst had

gekregen, want zij was bijna even veel bij hen als te voren. De huishoudster zond haar steeds naar hen toe met allerlei versnaperingen voor Marie, of misschien was 't, omdat zij zoo spoedig met haar werk klaar was. In elk geval misten zij Lijsje al heel weinig. Daarbij was zij zoo opgeruimd, gewillig en gelukkig, dat 't een genot was haar te zien.

„Die goede ziekte,” zoo noemden zij en Marie 't altijd als zij over Lijsjes krankheid spraken.

't Was meer dan eene uitwendige verandering bij Lijsje: want een arm mismaakt meisje, ja zelfs een ieder moet vrede met God hebben om altijd blijmoedig onder leed te kunnen zijn. Lijsje had het rechte pad gevonden, en zij wandelde er nauwgezet op, het oog, evenals het kleine kind op de plaat, gericht naar 't heerlijkste tehuis waar alles zonneshijn is.

Zoo naderde de zomer, en Marie werd weer wat sterker. Zij kon met een menigte kussens achter zich, opzitten en somtijds werd haar rustbank in den tuin gedragen, en zat zij daar, eindelijk kon zij een geheele poos in een gemakkelijken stoel zitten.

Het schoolfeest naderde. Juni was bijna ten einde, de rozen stonden in vollen bloei, de dag was bepaald om naar 't kasteel te gaan, waarop allen, behalve Marie, weer even gelukkig als het vorige jaar zouden zijn. Zij fluisterden, als de kinderen er over spraken, en deed haar best zich met hen te verblijden; zij verlangde echter zoo zeer om ook te gaan, dat het haar moeilijk viel.

„Als de dag maar voorbij was,” zeide Marie tot haar moeder, „dan zou ik blijde zijn.”

En toen zij tranen in de oogen harer moeder zag glinsteren, toen zij haar een kus gaf, zeggende: „Mijn arm kind,” speet 't haar dat zij 't had laten bemerken, en trachtte, 't overige van den avond opgeruimd te zijn.

„Zou het morgen mooi weer zijn, vader?” vroeg zij; „ge weet, de kinderen gaan naar 't kasteel.”

„Ja, ik denk 't wel,” zeide haar vader; en hij bukte zich om haar te kussen, en zeide: „Mijn arm kind!”

Er was echter een groot geheim in 't dorp, aan iedereen bekend, behalve aan Marie en hare ouders. Zij ontdekten 't pas den volgenden dag, toen er om twee uur, juist toen Marie zich voorstelde dat de kinderen naar 't kasteel zouden gaan, een blij gejubel in de laan werd gehoord. Kort daarop verschenen al de meisjes aan 't hek met Lijsje aan 't hoofd, die een wagentje voortduwde zacht met kussens bekleed, om Marie naar 't kasteel te vervoeren. De predikant was er ook, en hij was 't die verklaarde dat Lijsje er 't eerste aan gedacht had, en in dienst was getreden om met haar loon 't wagentje te helpen betalen, en de andere meisjes buiten schooltijd, door naaiwerk, hare bijdragen hadden gegeven, en ook hij en de dokter en de vriendelijke dame van 't kasteel hadden even goed medegeholpen om den wagen te koopen, en nu moest Lijsje 't rijden, daar zij de verstandigste van 't dorp was. Zij waren allen zoo gelukkig, Marie en zij allen dat zij begonnen te schreien. Daarna kwam de dokter aan de beurt, hij beknorde hen allen, terwijl de tranen langs zijn eigen wangen liepen. Hij zond de kinderen terug in de laan, gaf Marie iets heel lekkers, dat hij een drankje noemde om haar sterk te maken, tilde haar zelf in 't wagentje, schudde de kussens op, plaatste haar heel gemakkelijk, en zond toen de kinderen vooruit, opdat zij niet te veel leven om zich heen zou hebben bij 't wegrijden.

Maar de kinderen wilden niet gaan, voordat zij het wagentje goed en wel de laan in zagen; toen ging er een luid hoerah op, en voort renden zij, want de dokter nam zijn stok op en deed alsof hij ze achterna wilde loopen.

Het laatste wat Marie's moeder zag, was, dat zij allen in een langen optocht voortgingen, Lijsje duwende en de vriendelijke huisvrouwster er naastlopende met een mand aan den arm, waarin meer lekkernijen waren, dan Marie in een week zou kunnen opten.

Welk een dag! Hoeveel aangenamer nog voor de kinderen, daar zij in den laatsten tijd harder dan gewoonlijk hadden gewerkt, en nu hunne geliefde Marie bij zich hadden! Hoeveel liefelijker voor Marie, door de overtuiging dat zij bemind werd, en dat haar vriendelijke Vader in den hemel 't in hunne harten had gelegd, om zoo vriendelijk voor haar te zijn!

Lijsje wilde dien dag haar post aan niemand overgeven, ook wilde zij niet erkennen, dat zij vermoeid was. En indien zij 't ook was, zij was veel te gelukkig om er iets van te gevoelen; daarbij was zij nooit te voren op het kasteel geweest en wist niet dat er zoo iets moois bestond.

„O Marie!” zeide zij eens, „gelijkt dit niet op het tehuis voor het kind?”

„Dat is nog veel beter, Lijsje,” zeide Marie; „want langzamerhand wordt het donker, maar daar is 't altijd licht.”

„Beter dan dit!” zeide Lijsje tot zichzelf, alsof zij dit nauwelijks mogelijk achtte.

Vóór dat Marie vermoeid kon zijn, had de vriendelijke dokter haar uit het wagentje getild en haar op een zachte rustbank in eene mooie kamer gelegd, waar mooie platen aan den muur hingen en zooveel heerlijk was te zien, dat Marie en Lijsje haar oogen niet genoeg konden uitkijken.

Toen de kinderen geroepen werden om de bloemen uit te kiezen, werd Marie's rustbank naar twee openslaande deuren gerold, daarop werden zij geopend, teneinde zij alles goed zou kunnen zien.

Jeanna Roest ging naar haar toe. „Marie-lief,” zeide zij, „al de meisjes zeggen dat gij eerst moet kiezen; maar mag ik, als 't u belieft, eerst doen?”

Marie zeide dat zij 't zeer goed vond, er bij voegende: „Zeker, want ge weet, ik heb geen recht om te kiezen; ik ben nu geen schoolmeisje meer.”

„Is 't niet juist als verleden jaar, Marie?” zeide Anna, „zie daar ligt de witte mosroos weer.”

„Het is alleen anders voor Lijsje en mij,” zeide Marie, terwijl zij Lijsjes hand in de hare nam, „en nu Lijsje ook haar deel ontvangt, geef ik niet om het mijne.”

„Wie zal eerst kiezen?” zeide de dame, naar Marie heen ziende.

„Jeanne Roest, als 't u belieft, mevrouw,” zeide Marie.

„Wel, Jeanne, welke kiest gij?”

„De witte mosroos, als 't u belieft, mevrouw.”

De dame gaf 't haar, en Jeanne gunde haar nauwelijks den tijd, om „Dank u” te zeggen, toen zij er nu mede naar Marie vloog.

„Ik begeerde haar alleen voor u, Marie-lief; ik geef u dit jaar mijn bloem, ik wensch er geen te hebben.”

Marie gaf haar in stilte een kus. Zij wist dat Jeanne op dat oogenblik gelukkiger was dan zij sinds 't laatste schoolfeest was geweest.

„Dan moet Jeanne deze mooie rose mosroos hebben,” zeide de dame, ze haar toereikende.

„Mag ik er mede doen wat ik wil, mevrouw?” zeide Jeanne.

„Ja, mijn kind.”

„Dan,” zeide Jeanne sterk kleurende, „geef ik 't aan Lijsje, als 't mag; want Lijsje verdient al de bloemen.”

„Ja, ja,” riepen twintig stemmetjes, en Lijsje ging naar huis met een prachtigen ruiker gewapend; welk een verschil met hetzelfde Lijsje van verleden jaar!

Dien dag wachtten Marie's vader en moeder haar aan het hek op, en uit de verte hoorden zij liefelijke stemmen, die al nader en nader kwamen. De kinderen zongen Marie's geliefkoosd lied, onderwijl zij haar thuisbrachten.

„O moeder,” zeide Marie, toen zij dien avond het hoofd op 't kussen legde, „ik geloof dat dit nog de gelukkigste dag van mijn leven geweest is.”

De zomer spoedde ten einde, de koude kwam en Marie werd zwakker en zwakker. Nu echter maakte haar de gedachte aan die lange winteruren niet ongelukkig; want 't was haar dikwijls te moede, alsof dit de laatste zou zijn, die zij op aarde doorbracht. De zomer was zeer gelukkig voorbijgegaan, want iederen dag had zij in haar nieuw wagentje kunnen uitgaan, terwijl de goede, trouwe Lijsje haar voortduwde. Zelfs naar de kerk was zij geweest, zij was er zeer vroeg heengegaan, in haar wagentje zittende, en had den dienst bijgewoond. In 't eerst vond zij 't niet aangenaam, 't was haar wat vreemd geweest, maar spoedig genoot zij er toch van. Zeer dikwijls kwamen hare oude schoolmakkertjes haar opzoeken en dan zongen zij samen, of zij vertelde haar verhalen van de platen of andere, die zij in de boeken van den predikant had gelezen. Allen hielden van deze avondjes.

Dan gaf zij aan Lijsje en Willie les en breidde kousen. Zij was thans een eerste breister. Iedereen in 't dorp begeerde eenige van hare mooie kousen te hebben.

Maar toen de winter ten einde liep, was zij niet meer zoo vlug met hare naalden als te voren. Haar werk viel haar dikwijls uit de handen terwijl zij een dutje deed, zooals Willie 't noemde; zij maakte nu zulk een mooi paar, zooals zij er nog nooit een gebreid had, want de dominé had die voor zichzelf gevraagd. Marie was er zoo laat in den winter mede begonnen, dat zij ze niet meer af kon hebben, voordat 't minder koud was. Zij had hem dit gezegd; maar hij zeide, dat er dit niets toe deed, daar hij ze dan in den volgenden winter zou dragen.

En zoo werkte zij zoo vlijtig als zij maar kon. „Ik wil ze af hebben,” zeide zij, „en dan zal ik daarna een lange rust nemen, Willie.”

Haar moeder kwam, toen zij dit zeide, bij haar om hare kussens goed te leggen, haar een kus te geven en haar te zeggen dat zij dan een paar sokken voor Willie moest breien; maar Marie glimlachte slechts en ging voort met breien, als wilde zij den tijd om rust te nemen verhaasten.

Op een helderen, mooien avond, in de maand Mei, waren al de kinderen in den tuin, om Marie heen geschaard. Zij hadden over het schoolfeest gesproken en dat Marie dan de witte mosroos zou hebben. Marie zeide dat zij dit zeer prettig zou vinden; en toen Emma haar vertelde, dat haar vader dacht dat er 't volgend jaar geene rozen aan den boom zouden zitten, daar hij te oud was, liep Lijsje weg en ging in een hoek zitten schreien, met haar schort voor 't gezicht. Zij zeiden haar dat zij zich dwaas aanstelde, daar de dame van het kasteel dan nog wel een anderen boom zou hebben; maar Lijsje bleef voort weenen, en toen Marie haar 't verhaal vertelde van het kleine kind, dat het smalle pad bewandelde, terwijl de engel het bewaakte, en de landstreek al schooner en schooner werd naarmate hij verder kwam, totdat de vleugels van den engel schitterden in 't licht, en 't gelaat van 't kind meer en meer straalde bij 't hooren van de heerlijke zachte tonen der muziek, weende Lijsje meer dan ooit. Toen zongen allen Marie's geliefkoosd lied, en onder 't zingen viel Marie's hoofd op zijde en sloot de oogen. Lijsje zag dat zij flauw was gevallen, zond hen weg, en riep hare moeder. Zij droegen haar in huis, en toen zij weer bijkwam, keek zij naar Lijsje en zeide zeer zacht: „'t wordt iederen dag heerlijker, Lijsje.”

Eenige dagen was Marie zeer ziek; daarna werd zij wat beter, en ging voort met breien. Ze was nu aan haar laatste kous, die bijna af was.

Op zekeren avond, terwijl de tuindeur wijd open stond en zij met hare moeder en Lijsje zamen thee dronken, kwam er een zeer net gekleede vrouw naar hen toe, en wierp een blik naar binnen.

„Goeden avond,” zeide Marie; doch de vrouw sprak niet, maar zag slechts naar Lijsje, die met den rug naar haar toe was gekeerd en bezig was water op den trekpots te schenken, die op de plaat van den kachel stond.

„Lijsje,” zeide de vrouw, en zoodra hoorde Lijsje haar stem niet, of zij keerde zich met een kreet van vreugde om en vloog naar haar toe, sloeg de armen om haar hals en kuste haar herhaaldelijk, tegelijkertijd lachende en schreiende.

„Het is Lijsje's moeder,” zeide Marie; „ik ben er zeker van.” En zoo was 't ook.

Die arme Lijsje! hoe gelukkig was zij, en hoe gelukkig was haar moeder toen zij haar hoed had afgezet en aan de theetafel zat, terwijl Lijsje haar bediende. Lijsje, die er zoo vrolijk en netgekleed uitzag en zoo handig in al hare bewegingen. 't Was een recht gelukkig groepje.

„Lijsje's moeder vertelde dat haar man in 't begin van den winter was gestorven, en dat zij sinds dien tijd al haar best had gedaan om haar arm kind naar huis te halen. Eerst ging zij naar 't werkhuis, waarheen zij gezonden was geworden; toen hoorde zij dat zij krankzinnig was en bij een oude vrouw in 't dorp woonde, en zij was nu op weg om haar te zoeken, toen zij naar het huis toekwam om naar den weg te vragen en haar daar zag staan. „Ik herkende haar in een oogenblik,” zeide de arme moeder, Lijsje vol teederheid aanziende.

„Ja, ja, moeder,” zeide Lijsje, „ik ben niet als andere menschen; maar dat hindert mij niet meer zoo als vroeger; niet waar, Marie?”

Marie keek met een trotschen glimlach naar Lijsje, alsof ook zij haar moedertje was.

„En o, zoo goed als ik 't hier heb, moeder! Ik ben nu niet afhankelijk van de diaconie; ik kocht zelf dezen japon,” en Lijsje streek de plooiën glad, „en de vorige week kocht ik een kerkboek, maar mijn naam staat er niet ingeschreven, moeder, maar de uwe; ik schreef 't zelf, niet waar, Marie.”

Marie lachte en zeide: „ja.”

„Maar nu gaat ge met mij mede, Lijsje; niet waar?” zeide haar moeder, „gij verlaat nu dit vriendelijke dak en gaat met mij terug?”

De arme Lijsje wist niet wat te zeggen: zij keek van Marie naar hare moeder en van hare moeder naar Marie, en een tijdlang sprak niemand een enkel woord.

Eindelijk zeide Marie: „Laat haar nog een poosje bij ons blijven, moeder van Lijsje; wij kunnen haar niet missen.”

„Zie, moeder,” zeide Lijsje, „als ik 't niet aan Marie te danken had, zou ik misschien in een krankzinnigen-gesticht zitten. Ik was een ellendig, slecht, ruw schepsel, zoo boosaardig dat 't mij bijna razend maakte. Marie redde mij, moeder. Zij hielp mij opstaan, en bracht mij naar huis, toen ik viel, omdat ik haar nazat om haar te plagen en schrik aan te jagen. Ik haatte haar toen, want ik gevoelde hoeveel beter zij was dan ik. Ik wist dat iedereen van haar hield en ik wenschte dat zij gebrekkig werd. En toen ik hoorde dat zij nog gebrekkiger was dan ik, — want zij kan zich niet verplaatsen en ik wel — toen gevoelde ik mij ellendig. Maar ik deed alsof ik blijde was, en kwam hier om dit te zeggen; maar ik kon het niet; zij lachte mij toe, moeder, en sprak vriendelijk tot mij en was o zoo geduldig: zij leerde mij lezen en schrijven, moeder; zij maakte dat ik zindelijk en netjes werd; zij heeft mij de kerk en 't gebed leeren liefhebben. Daarom kan ik haar niet verlaten.”

Lijsje's moeder stond op en omhelsde Marie, zeggende: „God zegene u, mijn lief kind, voor alles wat ge aan mijn arm kind gedaan hebt.”

Marie hield haar bij den rok vast en zeide: „Nu moet ik u ook eens vertellen wat Lijsje voor mij deed. Ik was niet geduldig, zooals zij dacht, toen ik pas ziek werd; maar ontevreden en afgunstig en verdrietig, dat ik niet van nut kon zijn. Maar toen Lijsje bij me kwam om te leeren, en zich liet overhalen om hare verkeerdheden te bestrijden, toen had ik de blijde zeker-

heid dat ik toch nuttig kon zijn en werd ik gelukkiger; en nu, zeer gelukkig, zoolang als God wil dat ik hier blijf; en Lijsje is mijne vriendelijke goede verpleegster. Zij doet alles wat zij maar kan voor mij, nietwaar, moeder? Neem haar daarom niet weg, 't zal niet lang meer duren; waarlijk 't is maar voor een korten tijd."

Marie's moeder snikte, en voor een oogenblik zagen er allen zoo treurig uit, dat 't Marie speet dat zij 't gezegd had; zij vatte echter weer moed.

„Moederlief," zeide zij, „laat ons niet bedroefd zijn; gij zelf weet 't en vader weet 't, en Lijsje en de dominé en iedereen. Zelfs Lijsje's moeder zag 't, zoodra zij mij zag. Het is nu nog slechts het einde van het pad, moeder, en ik weet wie mij in dat heerlijke land wacht. Laten wij 't ons niet meer opdringen, dat wij 't niet weten; ach, laten wij er toch over spreken, en nog gelukkig zijn, terwijl wij nog bij elkander zijn. Wilt ge, lieve moeder?"

„Goed, goed, mijn lieveling," zeide haar moeder, die echter slechts kon weenen.

Van nu af spraken zij er zeer dikwijls over, en ofschoon Marie's moeder wist, dat zij haar kind ging verliezen, was zij blijmoediger gestemd dan te voren; want zij leerden allen, er met kalme berusting over te spreken, ziende, dat 't Gods wil was, en hun eigen wil op te geven.

En toen Marie hare kousen afhad, en hare naalden met 't kluwen ter zijde lag, zeide Willie dat zij nu eens lang zou uitrusten, en Marie vertelde hem waar zij zou uitrusten, dat hij moest trachten daar ook te komen.

Het was in de maand Juni toen de kousen klaar waren. Op Marie's verzoek zou het feest een week vroeger dan gewoonlijk plaats hebben; eenige van de andere meisjes zeiden dat zij er nu niet om gaven er heen te gaan, nu Marie niet meeging! maar zij zeide: „ja wel, laten zij gaan, allen, behalve Lijsje, deze zou bij haar blijven"; en toen Jeanne en de kleine Anna 's morgens naar haar kwamen kijken, vonden zij haar zooveel

beter dat zij er geheel door opgebeurd werden, en na Marie omhelsd te hebben, gingen zij heen, overtuigd dat zij beter was, en toch nog zou herstellen.

Marie verzocht Lijsje hen terug te roepen, en toen zij dit deden, zeide zij: „Vergeet mijn mosroos niet, Jeanne en groet hen allen hartelijk, heel hartelijk Jeanne! en geef mij nog een kus, vóór dat gij gaat.”

Jeanne kuste haar nogmaals en vloog heen om hun te vertellen hoeveel beter zij was.

Maar zij, die Marie het meest lief hadden, hadden dien dag net 't gevoel alsof alles 't zelfde was; zij misten haar zoo.

Toen Jeanne haar roos aannam, zeide zij, „Als u 't goed vindt, mevrouw, is de roos voor Marie;” en toen zij iets vroeger dan anders huiswaarts keerden, namen zij den weg door de laan, terwijl de kinderen achteraan volgden en Marie's lied zongen, daar zij dachten dat zij dit gaarne zou hooren. Maar Marie luisterde naar een liefelijker muziek dan de hunne.

Op eens stonden zij stil, toen zij 't huisje zagen; 't zag er zoo vreemd en doodsch uit en de gordijnen waren neergelaten. Alleen Jeanne ging naar binnen, de anderen stonden buiten in stilte te weenen. Marie's vader zat in de keuken, zijn gelaat met de handen bedekkende; hij zag haar niet binnenkomen.

Jeanne ging op de teenen naar boven; Marie's moeder en Lijsje knielden bij het bed neder en ook de dominé was er.

Marie was hare lange rust ingegaan, haar pelgrimstocht langs het smalle pad was geëindigd; zij lag met gevouwen handen en een liefelijken glimlach op 't gelaat, en de laatste roos, die aan den ouden boom van 't kasteel groeide, was die, welke in in hare onmiddellijke nabijheid lag.

De Heere Jezus was gekomen om anderen te dienen. Marie had dit leeren verstaan; daarom diende zij o o k.

